

“Overbetuwse Lente”

Durven, Doen en Doorzetten

Voor u ligt het coalitieprogramma voor de gemeente Overbetuwe tijdens de raadsperiode die loopt van 2014 tot 2018; een periode die zich zal kenmerken door grote veranderingen en door de moeilijke financiële situatie waarin wij ons als gemeente bevinden.

Wij bouwen met dit coalitieprogramma voort op de op 8 september 2009 vastgestelde Toekomstvisie-Plus die richting geeft tot 2020. Overbetuwe moet een gemeente zijn waarin de betrokkenheid van mensen bij hun woon- en sociale omgeving leeft en aldus daadwerkelijk vorm en inhoud krijgt. Een gemeente waar iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid kan en wil nemen (ook voor elkaar), tegen de trend van een soms doorgeschoten “ieder voor zich mentaliteit” in.

Onze gemeente Overbetuwe staat net als andere gemeenten voor een enorme uitdaging. Taken die de Rijksoverheid nu nog vervult, komen naar de gemeenten. Dat zijn bijvoorbeeld taken op het gebied van de gezondheidszorg, de jeugdzorg, de veranderingen in de AWBZ, de Participatiewet en op het gebied van werk en inkomen. Daarbij is het de vraag of voor een goede uitvoering van al die taken ook voldoende financiële middelen beschikbaar zullen zijn.

Een goede uitvoering van deze taken lukt de gemeente Overbetuwe niet alleen, daarvoor is samenwerking met andere gemeenten en instanties in de regio nodig. Dat schept een nieuwe realiteit voor het gemeentebestuur voor de komende jaren, vanuit een sterke positie van de gemeente Overbetuwe in het centrum van de regio. Wij kiezen er voor bovenlokale belangen niet ten koste van de duurzame leefbaarheid en ontwikkelingsmogelijkheden van onze dorpskernen te laten gaan. Wij willen die behouden en waar mogelijk versterken.

Om dit alles de komende jaren te verwezenlijken, moeten wij het **durven** om keuzes te maken die soms een breuk betekenen met het verleden, zullen we ook echt moeten **doen** wat we ons hebben voorgenomen en moeten we **doorzetten** wanneer er tegenwind gaat waaien.

VOORZIENINGEN OP MAAT VOOR TOEKOMSTBESTENDIGE DORPEN

Overbetuwe is heel divers. Wij zien binnen Overbetuwe kernen met verschillende profielen, die leiden tot een driedeling waarbinnen alle kernen te vatten zijn.

1. **Kernen met een (soms zeer) beperkt voorzieningenaanbod.** Voor deze kernen moeten we kiezen tussen een gecontroleerde, beperkte groei om de levendigheid van het dorp te bewaken en tegelijkertijd het karakter van het dorp te bewaren. Hierbij moeten we evenwicht zoeken tussen inbreiding en uitbreiding. Voor deze dorpen (Hemmen, Randwijk, Indoornik, Slijk-Ewijk, Homoet, Valburg, Driel en Oosterhout) zijn de volgende uitgangspunten van belang:
 - Handhaven van het bestaande voorzieningenniveau als uitgangspunt.
 - Bouwen voor eigen behoefte van de kern.
 - Inspelen op een ouder wordende bevolking.
 - Goede verbindingen, waaronder goed openbaar vervoer naar andere kernen met een uitgebreider voorzieningenaanbod.
 - Verwerken en zo mogelijk realiseren van de uitkomsten van het dorpsontwikkelingsplan (DOP) per kern.
2. **Kernen met een uitgebreider voorzieningenaanbod.** Deze kernen zijn in staat de belangrijkste dagelijkse behoeften van hun inwoners binnen de dorpsgrenzen in te vullen. Voor deze dorpen (Zetten, Heteren en Herveld-Andelst) geldt:
 - Voldoende groei door middel van woningbouw om het voorzieningenniveau ten minste op peil te houden en waar mogelijk nog uit te breiden. De eigen behoefte van de kern is leidend. Bij deze groei is zowel in- als uitbreiding mogelijk.
 - Bewaken dat ondanks de noodzakelijke groei het dorpse karakter behouden blijft.
 - Het subregionale karakter van het dorp Zetten infrastructureel moet verder verbeteren (onder andere mogelijkheid 2^e spoorwegovergang).
3. **De kern Elst.** Deze kern heeft een aantrekkelijke positie in het hart van het stedelijke groeigebied tussen Arnhem en Nijmegen. Dat betekent:
 - Het voorzieningenniveau in Elst is relatief omvangrijk en voorziet ook in behoeftes van inwoners buiten Elst. Parkeren blijft daarom gratis.
 - Elst biedt plaats aan verdere groei van inwoners- en woningaantallen.
 - De ontwikkeling van een kleinschalig cultuuraanbod met aantrekkelijke evenementen.
 - Creëren van aantrekkelijke woonmilieus in en rond het centrum.

Afspraken:

- Verder versterken van de eigen positie tussen Arnhem en Nijmegen met passende voorzieningen.
- Behouden van levendige dorpen met een duidelijk eigen karakter en identiteit.
- Voorzieningen bieden op maat in relatie tot de DOP's. Wij geven snel duidelijkheid over prioritering bij de uitvoering van deze DOP's. Dorpsontwikkeling hangt ook nauw samen met een visie op zorg, wonen en toekomstgerichte leefbaarheid.
- Uitbouwen van onze werkgelegenheidsfunctie in de regio Arnhem Nijmegen.
- Blijvend aandacht geven aan de grondgebonden landbouw.
- Groen en duurzaam onlosmakelijk verbinden met het leven in onze gemeente.
- Herijken van de G5-samenwerking op basis van een duidelijke bestuurlijke opdracht. Keuzes voor de bedrijfsvoering maken die logisch in het verlengde liggen van inhoudelijke keuzes.

ONTMOETING, SPORT EN VRIJE TIJD

Wij willen de sociale verbindingen van de dorpen in Overbetuwe behouden en waar mogelijk versterken. Mensen spiegelen hun ambities en mogelijkheden vaak aan hun directe leefomgeving. Dat geldt zeker voor jongeren. Onderwijs, sport en verenigingsleven sporen jongeren aan om hun eigen kansen te creëren en hun talenten te benutten.

Afspraken:

- Kunstgras aanleggen voor buitensportverenigingen (als eerste Elistha, RKSVDriel, SVHA en SDOO in 2014), uitgaande van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van deze verenigingen, mede gebaseerd op nog te maken afspraken voor maatschappelijk maximaal rendement.
- Met een voorstel komen voor waarin het uitgangspunt kostendekkende tarieven, daar waar wenselijk en mogelijk, concreet wordt uitgewerkt.
- Deelname van onze jeugd aan teamsporten bevorderen.
- Toegankelijkheid verbeteren van openbare voorzieningen, clubs en gebouwen voor mensen met een beperking.
- Nieuwbouw van een multifunctioneel centrum / sportzaalaccommodatie in Herveld-Andelst, medio 2016.
- Mensen met een beperking de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan het maatschappelijk leven en stimuleren dat ook jongeren met een beperking kunnen deelnemen aan reguliere sport en vrijetijdsactiviteiten.
- De voor 2015 geplande visie voor onze zwembaden opstellen in 2018.

CULTUUR

Culturele voorzieningen dragen bij aan de onderlinge sociale verbindingen. “Ruimte voor creatie” spreekt ons dan ook aan, zowel letterlijk als figuurlijk. Hierbij gaat het dus ook om goede accommodaties. We beseffen dat er voor theater, muziek en dans behoefte is aan geschikte ruimtes. We zien overigens wel een enorme creativiteit bij verenigingen om eigen oplossingen te vinden.

Ook de bestaande traditionele evenementen en cultuurhistorische objecten zien wij als waardevol voor de toekomstige generaties.

Afspraken:

- Cultuur stimuleren door steun te geven aan kansrijke, met name particuliere, initiatieven uit de samenleving.
- Blijvend steun geven aan toonaangevende evenementen zoals de Elster Paardenmarkt en de doorkomst van de Vierdaagse.
- Het komende jaar bezuinigen we niet op de bibliotheek. We gebruiken dit jaar om een visie te ontwikkelen op nut en noodzaak van de bibliotheek in onze samenleving, met daarin meegenomen een evaluatie van BOS (Bibliotheek op School).
- We beschermen cultureel erfgoed zoals Museumboerderij de Tip, de molens in Herveld en Valburg en monumentale kerkgebouwen.
- We willen het functioneren van Dorpsraden en Wijkplatforms, maar ook van Oranjeverenigingen, versterken.

DE ROL VAN DE GEMEENTE IN RELATIE TOT DE DORPSRADEN

De dorpsraden en de wijkplatforms hebben laten zien dat bewoners, bedrijfsleven en andere partners veel creatieve ideeën hebben. Die moeten we benutten, door een gemeente te zijn die dit krachtig regisseert. Daarnaast versterkt de gemeente samenwerking met andere partners zoals woningbouwcorporaties, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Ons uitgangspunt blijft dat we een gemeente willen waarin voldoende ruimte is voor de ontplooiing van het individu, maar waarbij dit niet ten koste gaat van de ander of van collectieve belangen.

Afspraken:

- Dorpsraden en wijkplatforms moeten vaker zeggenschap krijgen over budgetten, waardoor elk(e) dorp/buurt/wijk kan inzetten op de eigen identiteit, creativiteit en kwaliteiten;
- Het beheer van speeltuinen en speelweiden onderbrengen bij dorpsraden en wijkplatforms als dit zonder onoverkomelijke bezwaren mogelijk is.

LANDSCHAPPEN EN RUIMTELIJKE OMGEVING KOESTEREN

Overbetuwe is een prachtige gemeente. Het landschap in het rivierengebied is in feite één brok cultuurhistorie. Bestaande landgoederen zijn zeer landschapsbepalende en zéér gewaardeerde elementen in het rivierengebied. Overbetuwe mag trots zijn op zijn landgoederen, zoals Hemmen en Loenen, maar ook landgoed De Mellaard en De Nijburg. De doorontwikkeling van bijvoorbeeld De Danenberg vereist de nodige aandacht. Hier moeten we allemaal, binnen randvoorwaarden, van kunnen genieten.

Afspraken:

- Het landschappelijke karakter van Overbetuwe willen we bewaren.
- Een goede balans zoeken tussen stedelijke en landelijke gebiedsinrichting.
- Inbedding van ontwikkelingen aan de oostkant van onze gemeente.
- Zelfredzaamheid aan de westkant van onze gemeente behouden en zo mogelijk versterken.
- Verbindingen leggen door middel van wandelroutes en fietsroutes.
- Uitlooproutes en wandelroutes verder uitbouwen, maar met regulering van uitloop van honden door aanwijzen van “roedelgebieden”, dit ook ter voorkoming van de neospora-bacterie.
- Scherp zijn op subsidiemogelijkheden en steun van andere overheden voor natuur- en landschapsontwikkeling.

VEILIGHEID

Wij willen een zo veilig mogelijke samenleving. Inwoners van Overbetuwe moeten zich veilig voelen in hun gemeente en directe woonomgeving. Hierbij gaat het om zowel fysieke als sociale veiligheid. Niet alleen de gemeente maar ook de inwoners hebben daarin een verantwoordelijkheid. Thema's als leefbaarheid en criminaliteit, maar ook externe en interne veiligheid en natuurrampen zoals hoogwater en storm hebben onze aandacht. De komende jaren zal de focus vooral komen te liggen op het bevorderen van maatregelen ter voorkoming dan wel beheersbaar maken van de veiligheidsrisico's in onze gemeente. Wij kiezen hierbij voor een integrale probleemgestuurde aanpak waarbij samenwerking met en tussen betrokken partijen zal worden gestimuleerd.

Afspraken:

- Aandacht voor (en continue verbetering van) sociale veiligheid waarbij thema's als criminaliteit, overtredingen en overlast hoge prioriteit krijgen.
- Een integrale aanpak van fysieke veiligheid met aandacht voor de risico's in onze gemeente zoals risicovolle bedrijven, veiligheidsrisico op het spoor, snelwegen, hoog water en overstromingen.
- Monitoren van ongewenste ontwikkelingen waaronder groepsgedrag, terugdringen van diefstallen en het bevorderen van veiligheid van kwetsbare groepen.
- Het opstellen van een veiligheidsplan (per wijk of kern).
- Alle operationele hulpdiensten verlenen hulp binnen de daarvoor geldende norm- opkomsttijden.
- Het bevorderen van een adviserende rol van de hulpdiensten richting burgers (actief adviseren op gebied van bijvoorbeeld brandveiligheid thuis of inbraakpreventie).
- Politie meer en zichtbaar aanwezig laten zijn in onze kernen.
- Ontwikkeling van een visie inzake woonfuncties op bedrijventerreinen.

GEMEENTE SAMEN MET BURGERS

Om burgers beter in staat te stellen te participeren in de vergaderstructuur van onze gemeente, moeten we zorgen dat deze maximale transparantie biedt aan alle belanghebbenden. De huidige vergaderstructuur wordt hierop aangepast.

Belangrijk is dat de inzet van ambtelijk personeel zichtbaar is op plaatsen waar dat echt nodig is. Voorbeelden kunnen zijn de realisatie van dorpsontwikkelingsplannen, het bieden van hulp aan mensen die dat echt nodig hebben of de ontwikkeling van kernpunten.

Afspraken:

- Wij willen besturen in transparantie en openheid. Vergaderingen zijn openbaar, tenzij het echt niet anders kan.
- Het invoeren van een aangepaste commissiestructuur waarbij de goede zaken van het oude en nieuwe systeem gecombineerd worden. De structuur wordt dan als volgt aangepast:
 1. Commissie Financieel Domein en Gemeentebrede zaken
 2. Commissie Ruimtelijk Domein
 3. Commissie Sociaal Domein.
- Nagaan of het huren van flex-plekken in dorpshuizen of andere openbare gebouwen ingezet kan worden ten behoeve van servicepunten naar de inwoners.
- Trachten gerechtelijke procedures waarin de gemeente partij is te voorkomen.
- Terughoudend zijn met externe inhuur en minder externe onderzoeken uit laten voeren.

REGIONALE SAMENWERKING

Wij zijn voorstander van praktische en flexibele samenwerking in en met de regio. Als dat zinvol of noodzakelijk is, ligt economische samenwerking met Lingewaard, Nijmegen en Arnhem voor de hand. Daarbij moeten we wel zorgen dat de uitvoeringskosten door samenwerking niet toenemen, bijvoorbeeld als we delen van (werk)organisaties samenvoegen.

Daar waar samenwerking tussen meerdere gemeentes aan de orde is, stellen wij eisen aan de vorm waarin dit gebeurt. Zowel voor bestaande als nieuwe samenwerkingsverbanden moet sprake zijn van daadwerkelijke invloed en democratische controle door Overbetuwe. Wij zullen er naar streven dat samenwerkingen eenvoudig kostenneutraal opgezegd kunnen worden.

Wij willen dus keuzes maken op basis waarvan met gemeenten in onze regio duidelijke inrichtings- en werkafspraken worden gemaakt. Lokaal maatwerk moet daarbij voorop staan.

Afspraken:

- Samenwerkingsverbanden moeten bestuurlijk transparant zijn.
- Wij willen nut en noodzaak van de vele samenwerkingsverbanden evalueren.
- Waar dit voordelen biedt, zullen wij de samenwerking aangaan, mits democratisch gecontroleerde bestuurlijke invloed en kosten efficiëntie gewaarborgd zijn.

BUITENDIENST

De openbare ruimte is een visitekaartje van onze gemeente. Wij hechten aan de servicebereidheid van onze buitendienst en wij zien onze beide milieustraten als een belangrijke voorziening voor onze inwoners.

Afspraken:

- De kwaliteit van onze groenvoorziening op peil houden, door doelmatige inzet van een goed georganiseerde en geëquipeerde buitendienst.
- De milieustraten in Elst en Andelst worden niet samengevoegd.
- De doelmatigheid en doeltreffendheid van het middel “uitbesteden” vergelijken met inzet van de eigen buitendienst.

FASERING EN PRIORITERING IN GROTE PROJECTEN

Het is voor iedereen duidelijk dat wij met betrekking tot het project Elst Centraal andere keuzes maken. Die keuzes zullen onder andere vertaald worden door te investeren in de bestaande gemeentelijke huisvesting. Wij realiseren ons dat dit gevoelig ligt en goed overleg met betrokkenen vergt. Ook voor andere projecten dan Elst Centraal is het overigens goed om prioriteiten te stellen.

Afspraken:

- Stopzetten van alle initiatieven voor de geplande nieuwbouw van het Gemeentehuis binnen het plan Elst Centraal en ontbinding van de aannemingsovereenkomst (AOK).
- Onderzoeken van de noodzakelijke volgtijdelijke renovatie voor de bestaande huisvestingslocaties van de ambtelijke organisatie in Elst en Andelst. Daarin willen we het optimaliseren van ICT voorzieningen en thuiswerken betrekken.
- Stopzetten van alle initiatieven voor de bouw van de P&R Garage. Indien mogelijk en financieel verantwoord willen we de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) P&R Garage ontbinden.
- De realiteitszin van een rechte (mogelijk gecombineerde voetgangers- en auto-) tunnel bij Elst Centraal met spoed onderzoeken. Dit mag niet leiden tot onaanvaardbare vertraging; het uitgangspunt is dat de tunnelinfra voor januari 2016 gerealiseerd is.
- Realisatie van woningbouw bij Elst Centraal.
- Schrappen van de Noord Tangent en ontwikkelen van een verkeersveilig alternatief.
- Elst Centrum in de tijd beheerst uitvoeren met handhaving en zo mogelijk uitbreiding van de gratis parkeermogelijkheden.
- De stationsomgeving van Zetten-Andelst ontwikkelen.
- Wij steunen de ontwikkeling van een Rail Overslag Punt (ROP) bij Valburg en Reeth niet, tenzij een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid wordt geleverd, het landschappelijk adequaat wordt ingepast en omwonenden worden gecompenseerd voor de negatieve effecten.
- Voor Plan de Hoge Wei willen we gericht onderzoek naar de mogelijkheden rondom verplaatsing van de bouwclaim.

MOBILITEIT

Mobiliteit is een belangrijke randvoorwaarde voor economische groei in onze regio. Aansluiting op de A15, A50, A325, N837, de spoorlijnen Arnhem/ Nijmegen en Arnhem/Tiel zijn hierbij van belang.

Afspraken:

- We willen de bereikbaarheid van onze bedrijventerreinen vergroten en ieder geval een studie uitvoeren naar een extra aansluiting van De Aam op de A325.
- Het bevorderen van optimale verbindingen tussen de kernen. Daar hoort goed openbaar vervoer bij, naast veilige (verlichte) fietsverbindingen.
- Station Elst moet goed bereikbaar blijven voor gebruikers van het openbaar vervoer met behoud van gratis (maaiveld)parkeren.
- Station Valburg weer operationeel maken.
- Verbeteren van voorzieningen voor de individuele vervoersbehoefte van mensen met een beperking.
- Wij zijn voor een terughoudend beleid rondom drempels, verkeersgeleidingsconstructies, verkeersobstakels in de vorm van betonblokkengeleiding, hoge trottoirs, palen en dergelijke.

OMBUIGING SOCIALE SECTOR (AWBZ, JEUGDZORG, WMO EN PARTICIPATIEWET)

Een toenemend aantal mensen binnen onze gemeente zal in de toekomst behoefte hebben aan zorg en ondersteuning. Voor deze ondersteuning moet worden samengewerkt met de ouderenbonden, patiënten- en cliëntenorganisaties. Geschoolde vrijwilligers van die organisaties kunnen worden ingezet om mensen uit de doelgroep goed te informeren en adviseren over mogelijke zorg en ondersteuning. Dit kan bijvoorbeeld door mensen in contact te brengen met de “formulierenbrigade” van Stuw en SWOO in onze gemeente.

Aan mantelzorgers en vrijwilligers moet steun worden verleend en zij moeten maximaal betrokken worden bij het sociale netwerk van burgers. We gaan met hen in gesprek om te vragen hoe de gemeente deze steun kan bieden.

Er zal realistisch worden gekeken naar de inzet van mensen die een beroep doen op de overheid voor inkomensondersteuning.

Wij zien ook kansen bij de komende decentralisaties. Voor 1 januari 2015 moet duidelijk worden hoe de gemeente de samenwerking met de zorgverzekeraars ziet. Dit terwijl zij ook verantwoordelijk blijven voor de kern-AWBZ.. Wij willen oude en nieuwe opties waar mogelijk combineren, zoals wijk- en kerngericht inkopen en werken met integrale (kern)teams.

Afspraken:

- Wij formuleren passend beleid voor mensen, die een beroep moeten doen op de gemeente voor begeleiding.
- Wij borgen dat mensen met een blijvende beperking verzekerd zijn van noodzakelijke zorg onder eigen regie.
- Wij benutten zorgvuldig de ruimte die het Rijk biedt om bij maatwerkvoorzieningen een inkomens- en/of vermogensafhankelijke bijdrage te vragen.
- Wij bezien of aanvullend minimeleid nodig is om te zorgen dat de forse landelijke bezuinigingen op compensatieregelingen , zoals voor chronisch zieken, er niet toe leidt dat de toegankelijkheid van voorzieningen te veel onder druk komt te staan (bijvoorbeeld door stapeling van eigen bijdragen).
- Wij stellen duidelijke, in overleg met burgers en de participatieraad bepaalde, kwaliteitseisen aan aanbieders die zorg en ondersteuning leveren.
- Nieuwe (particuliere) initiatieven zoals zorgboerderijen moeten een kans krijgen.
- Er worden duidelijke gemeentelijke kwaliteitsnormen gehandhaafd voor het loket Samenleven.
- Cliëntenorganisaties blijven betrokken. Cliëntenparticipatie wordt ingevuld door een onafhankelijke participatieraad.
- Alle hulp en ondersteuning moet via één “toegangspoort” geleverd worden.
- Per kern worden kernteams en zo mogelijk een woonservicegebied samengesteld.
- Wij willen schotten wegnemen tussen regelingen die elkaar zouden kunnen versterken.
- De Gelre pas wordt geëvalueerd in 2015.
- Bij het scenario “Stip op de Horizon” maken wij de keuze om Presikhaaf Bedrijven de huidige SW te laten uitvoeren maar het bedrijf in de komende jaren geleidelijk af te bouwen. Voor uitvoering van de Participatiewet wordt gelijktijdig een nieuwe, meer lokale structuur opgebouwd.

WONEN IN DIVERSITEIT

Wij kiezen voor woningbouwdifferentiatie met de nadruk op starters, betaalbare- en levensloopbestendige bouw. Programmering van woningen in nieuwbouwwijken moet evenwichtiger.

Afspraken:

- Inwoners moeten binnen onze gemeente een “wooncarrière” kunnen doorlopen.
- We verleggen het accent de komende jaren naar vernieuwing en optimale benutting van bestaand bebouwd gebied, bestaande planlocaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.
- We sturen op woningbouwprojecten met ontwikkelingen op buurt- en kernniveau.
- Nieuwbouwwijken moet een evenwichtige differentiatie van woningen kennen.
- Een eigen onafhankelijke gemeentelijke regierol bij woningbouw is belangrijk, maar mag niet knellend zijn.
- We starten met een proef welstandsvrij of welstandsluw bouwen.
- We bezien samen met de woningcorporaties op welke wijze voorzien kan worden in huisvesting van bijzondere doelgroepen naast jongeren en ouderen.
- We geven prioriteit aan sociale huurwoningen.
- We ondersteunen de doorstroming in de huur- en koopsector.
- We zijn voorstander van initiatieven zoals Duurzaam Wonen Overbetuwe, maar wel met voorkoming van precedentwerking van de dan gehanteerde lagere grondprijzen.
- Mogelijkheden voor levensloopbestendig bouwen en energiezuinig/duurzaam bouwen willen we stimuleren en verruimen

DUURZAAMHEID

Wij willen groei die duurzaam en innovatief is. We streven naar een balans tussen mens, milieu en economie. Inzet op zonne-energie lijkt kansrijker en doelmatiger dan het plaatsen van windmolens. Duurzaamheid moet in alle gemeentelijke onderwerpen een leidend principe zijn.

Afspraken:

- We gaan in gesprek met woningbouwverenigingen, verenigingen van eigenaren, ondernemers en verhuurders van particuliere woningen over mogelijkheden om hun woningbestand energiezuiniger te maken. De gemeente biedt gebouw- en woningbeheerders een energie-efficiency scan en leningsconstructies aan.
- We stimuleren zonnepanelen en benutten van waterenergie, windenergie en andere nieuwe ontwikkelingen.
- Ook voor gemeentelijke gebouwen geldt: beter isoleren, LED verlichting gebruiken en zo mogelijk zonnepanelen plaatsen. Op vergelijkbare wijze willen we dorpshuizen, sporthallen en –zalen energiezuiniger maken.
- In het gemeentelijk klimaat- en energieplan nemen we het streven op om het energiegebruik systematisch terug te brengen.
- We maken energie een vast onderdeel van de aanvraag milieuvergunning. Via voorlichting (bijvoorbeeld via het energieloket) worden bedrijven geïnformeerd over mogelijke maatregelen met een korte terugverdientijd.
- Wij willen dat de gemeente innovatie beloont en een jaarlijkse duurzaamheidsprijs instelt voor het meest innovatieve initiatief op het gebied van duurzaamheid in onze gemeente.
- Windmolens bij Reeth willen wij alleen in samenhang met het ROP op basis van afspraken met het buurtschap. Het uitgangspunt is hier dus eveneens “nee-tenzij”.

SOLIDE EN TOEKOMSTBESTENDIGE FINANCIËN

De afgelopen periode is de financiële positie van de gemeente Overbetuwe aanzienlijk verslechterd. Zo is de algemene reserve verdampt en zijn bestemmingsreserves ingezet om de tekorten aan te vullen. Diverse heroverwegingen hebben niet geleid tot structurele overschotten op de begroting. Kortom de weerstandscapaciteit staat flink onder de druk. De gemeente Overbetuwe is minder in staat om tegenvallers op te vangen en nieuw beleid of verplichte bezuinigingen vanuit het Rijk te financieren.

In deze tijd van steeds snellere opvolgende ontwikkelingen in de bestuurlijke omgeving komt de gemeente telkens voor nieuwe afwegingen te staan met soms grote financiële impact. Wij zetten daarom in op een gezonde balans tussen investeringen en risicobeheersing. Verder willen wij de (algemene) reserve(s) op een aanvaardbaar niveau brengen om daarmee (on)verwachte stapeling van risico's af te dekken. De begroting alsmede het meerjarenperspectief dient sluitend te zijn waarbij we substantiële afwijkingen van de begroting tot een minimum willen beperken.

Wij staan op het standpunt dat de gemeentelijke lasten voor de burgers niet méér verhoogd mogen worden dan met de inflatiecorrectie. Uiteraard streven wij naar realistische ramingen en taakstellingen en willen we ook kritisch kijken naar efficiency. Geld dat wordt geïnd voor een bepaalde doelbestemming, zoals de rioolheffing, moet ook daaraan worden uitgegeven.

Gelet op de slechte financiële uitgangspositie van de gemeente is er 8 jaar nodig om Overbetuwe weer financieel robuust te maken. Voor het plan gemeente Overbetuwe "solide en toekomstbestendig" zullen wij 7 principes hanteren:

1. Taakstellend maar realistisch begroten onder een strakke begrotingsdiscipline.
2. Meevallers en eenmalige inkomsten worden direct gereserveerd, voor tegenvallers en verliezen worden direct voorzieningen getroffen.
3. Onttrekkingen aan de reserves door begrotingswijzigingen worden geminimaliseerd.
4. Ontschotten van budgetten daar waar mogelijk om de samenhang tussen begroting en realisatie daarvan te vergroten.
5. Uitgaven voor programma nieuwe lasten (PNL) zullen de komende periode worden getemperd waarbij overschrijdingen alleen worden toegestaan als bestaand beleid in gelijke mate wordt ingeperkt.
6. Voor het oplossen van tekorten wordt gekozen voor maatregelen met minimale maatschappelijke impact.
7. Doorontwikkeling van de administratieve organisatie en interne financiële beheersing en versterking van het risicomanagement.

ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN WERK

Overbetuwe kent veel midden- en kleinbedrijf (MKB) en startende ondernemers. Deze bedrijven hebben een sterke band met de regio en zij bieden veel kansen voor meer werkgelegenheid. Wij willen deze bedrijven maximaal faciliteren. De bedrijfscontactfunctie moet veel sterker worden ingebed in de gemeentelijke organisatie zodat ondernemers nooit voor gesloten deuren komen.

De agrarische bedrijfstak in zijn geheel is een grote werkgever in Overbetuwe. In het westelijke gedeelte van Overbetuwe is ruimte voor versterking van de grondgebonden landbouw. Wij willen ruimere mogelijkheden voor vrijkomende agrarische bebouwing opnemen in het bestemmingsplan buitengebied uit oogpunt van het behoud van een sterke plattelandseconomie.

Afspraken:

- Het faciliteren van bedrijfsvestiging en uitbreiding van vestigingsmogelijkheden;
- Bedrijventerreinen willen we opschonen en verbeteren waar dat nodig is.
- Belemmeringen in wetten en regels moeten zoveel mogelijk worden weggenomen.
- Wij willen meedenken met de agrarische sector bij het realiseren van een gezonde en duurzame bedrijfsvoering;
- Uitbesteding van gemeentelijk werk moet op zodanige wijze geschieden dat de gemeente wáár voor zijn geld krijgt en dat lokale (vaak kleinere) ondernemers bij aanbesteding een eerlijke kans hebben.
- Daadkrachtig steunen van het MKB door het instellen van een ondernemers-ambassadeur;
- Steun verlenen aan “Betuwe Onderneemt Beter” en aan initiatieven zoals MIB (Maak Industrie Betuwe) die het MBO werkaanbod verbeteren.
- De Raad wordt tijdig (begin 2015) in de gelegenheid gesteld om kaders te stellen voor de Wet Werk en Bijstand, door voorlegging van een beleidsplan met een beschrijving van de re-integratie instrumenten.

ONDERWIJS

Onderwijs en werkgelegenheid moeten meer aan elkaar gekoppeld worden. Middels de Triple Helix (onderwijs, ondernemen en overheid) willen we met name jongeren in de toekomst een beter perspectief bieden op een baan. Hier zetten we zwaar op in.

Afspraken:

- Wij willen dat alle jongeren een startkwalificatie op de arbeidsmarkt behalen en vertrouwd raken met het gegeven dat “levenslang leren” onlosmakelijk bij hun toekomst hoort.
- We bevorderen dat er voldoende stages en leerbanen voor jongeren zijn.
- Iedereen moet kunnen meedoen in Overbetuwe. We scheppen een goed ondernemingsklimaat waardoor een aantrekkelijke stimulans ontstaat.
- We willen schooluitval zo maximaal mogelijk reduceren.
- We stimuleren de (verdere) ontwikkeling van een echt regionaal arbeidsmarktbeleid.
- Onderwijsachterstanden in de vroege voorschoolse periode willen we actief voorkomen of wegwerken.
- We streven naar integratie van gesubsidieerde en commerciële kinderopvanginstanties in de voorschoolse educatie.

- We willen ruimte voor onze scholen en afspraken nakomen over de onderwijshuisvesting. Nieuwbouw voor het OBC zal medio 2015 plaatsvinden in de omgeving van de campus.
- Op alle scholen moet een conciërge aanwezig zijn.
- Natuureducatie willen we versterken door basisscholen 4 keer per jaar een bezoek te laten brengen aan project-initiatieven op CNME-gebied (boerenbedrijven, fruitbedrijven enzovoorts).
- Kinderen, die aan het einde van groep 4 niet kunnen zwemmen, willen we dan alsnog faciliteren.

EEN GOED TEAM

Om het beleid de komende jaren daadkrachtig uit te kunnen voeren is een hecht team van wethouders nodig. Samen met de burgemeester, gemeentesecretaris en alle ambtenaren staan zij immers voor een grote uitdaging. De taken die in de nabije toekomst op de gemeente afkomen worden alleen maar meer en complexer. Dat zou pleiten voor een grotere wethouders formatie dan in de vorige raadsperiode.

De financiële realiteit heeft er voor gezorgd dat de vorige wethouders formatie van 4,0 FTE toch als uitgangspunt wordt gekozen. Daarbij zouden 5 wethouders, die elk een formatieomvang van 0,8 FTE hebben, voorgedragen kunnen worden. Met de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen als achtergrond komen we dan uit op 3 voordrachten door het CDA en 2 voordrachten door D66.

Gedurende de formatie is het idee gegroeid dat we een voorzichtige en kostenbesparende start willen maken met 4 wethouders. Dat zijn Jan van Baal en Wijnte Hol namens het CDA (ieder 1,0 FTE) samen met Ron van Hoeven en Ben Ross namens D66 (ieder 0,9 FTE). Ten opzichte van de vorige wethouders formatie wordt op deze wijze ieder jaar 0,2 FTE bespaard, ondanks de toegenomen gemeentelijke taken.

De vier wethouders die samen zullen starten, kijken met veel vertrouwen uit naar hun samenwerking en zullen zich volledig inzetten om alle gestelde doelen te bereiken.

Jan, Ron, Ben en Wijnte zijn zich er terdege van bewust dat zij zich in moeten spannen om ook het vertrouwen van andere politieke partijen te krijgen. Ze hebben de volledige bereidheid om met alle partijen samen te werken en wethouder te zijn voor iedereen in de gemeente Overbetuwe.

TOT SLOT

Dit programma gaat uit van gezamenlijk initiatief van alle partners in de gemeente. De dorpsraden en de wijkplatforms hebben laten zien dat inwoners, bedrijfsleven en andere partners veel goede en creatieve ideeën hebben. Zij immers hebben hun wortels in de samenleving!

Verbinden en onderling vertrouwen zijn belangrijk. Alleen samen kunnen we de doelstellingen realiseren. Daarom eindigt dit programma met een uitnodiging aan iedereen, die Overbetuwe een warm hart toedraagt. Denken, durven en doorzetten dat willen we samen met u doen: u bent van harte uitgenodigd om daar aan bij te dragen!

Getekend

Elst, 24 april 2014

Namens het CDA Overbetuwe	Namens D66 Overbetuwe
Jan van Baal (kandidaat wethouder)	Ron van Hoeven (kandidaat wethouder)
Wijnte Hol (kandidaat wethouder)	Ben Ross (kandidaat wethouder)
Luca Consoli (namens de CDA fractie)	Roel Eefting (namens de D66 fractie)